

RUM

Projekt #29

En del av tidskriften Rum

Pfizer i Silverdal – med känsla för konsekvent stil

REPORTAGET PRESENTERAS
I SAMARBETE MED:

Abstracta

Dorma

Ecophon

Fagerhult

Gustafs

Hettich

Murman Arkitekter

Ragnars Inredningar

Swedese Möbler

SSC Skellefteå AB

Dagsljus, glas, trä, starka färgsignaler och harmoni – så kan man sammanfatta stilen på Pfizers nya kontor i Silverdal i Sollentuna. Lokalerna fungerar dessutom som utbildningscenter för företaget vilket innebär att i princip ett helt våningsplan upptas av konferens- och möteslokaler. Exteriört går den svala stilen igen i en träfasad som bryts av med regelbundna ljusa putsade fasadelement.

Tänk dig att du vill rita en kontorsfastighet med drygt 450 arbetsplatser. Den skall vara flexibel nog för att kunna byggas till och rymma nästan det dubbla antalet medarbetare. Säkerheten skall vara god och det skall även finnas ett stort antal funktionella konferens- och möteslokaler för intern och extern utbildning.

Tänk dig vidare att denna fastighet skall ligga i kuperad terräng mot ett område som lokalpolitikerna vill beskriva som en »modern trädgårdsstad«. Toppa sedan det hela med att du har en bullrig järnväg på ena sidan.

Avsluta så med att kunden är ett internationellt företag där du måste motivera dina idéer för beslutsfattare som sitter på andra sidan Atlanten – och som inte alltid känner till vilka krav och behov som finns på kontorsområdet i Sverige.

Det säger sig självt att detta är en utmaning. Därför är det glädjande att se att Pfizers nya kontorsbygge i Silverdal blivit en så vacker, harmonisk och funktionell byggnad. Den består genomgående av en sval, ljus, elegant nordisk stil - konstruktionen smälter väl in i miljön samtidigt som den stänger ute störande buller och objudna gäster.

På så sätt har Pfizer fått ett kontor som återspeglar

företagets eleganta, trovärdiga och professionella stil. Det sänder ut en signal, så väl till gäster som till allmänheten och till de egna medarbetarna. Här kan man tala om en stark företagsidentitet som bokstavligen sitter i väggarna.

Från början handlade det om ett parallelluppslag där sex olika arkitektkontor fick presentera sig och sitt arbets-sätt. Därefter fick två av dem presentera två förslag var (ett för Silverdal och ett för en alternativ placering i Häggvik). Murman Arkitekter i Stockholm blev till sist det företag som fick uppdraget att rita och visualisera den slutliga versionen av bygget.

Murman arbetar just nu med Metrologen Ski Lodge i Riksgränsen, en ny restaurang vid Konstfack i Stockholm, AP-fastigheters nya huvudkontor och hyresbostäder vid Fyrisvallen i Uppsala, i Hammarby Sjöstad och vid Kungsholms Hamnplan i Stockholm. Man bidrar även med ett av de fem förslag som gått vidare i arkitekttävlingen om ett nytt Sameting. Andra kända projekt på referenslistan är Boston Consulting Group, Rosenbads gäst matsalar och presscenter, Biopalatset på Söder i Stockholm och Ramundbergets Fjällby.

Nästkommande uppslag:
Specialdesignad soffa i förlängningen av hörsalen, kallad vinterträdgården.

Denna sida: Hörsalens bakre vägg är en blockvägg av modell Dorma Variflex EM. När denna skjuts undan förlängs salen ut till den intilliggande vinterträdgården.

Motstående sida: Hörsalen sedd inifrån med Variflex EM utsmyckad med specialdesignat frostat glas som ger en härlig rymdkänsla.

Detaljplaneringen skedde tillsammans med Pfizer både Sverige och i USA. Byggstarten var i februari 2004 och ett bra underlag medförde att man mycket snabbt kunde få igång arbetet.

En viktig parameter var att Sollentuna kommun tänker göra »en modern trädgårdsstad« av området i Silverdal. Detta krävde att man fick tänka »småskaligt« för en stor byggnad. Detta har man lyckats väl med genom att fastigheten är lägre och smälter väl in i miljön på den sida som vetter mot grönområdet. Fasadens kombination av trä och putsad betong känns också rätt - och har fått många villaägare i omgivningen att höra av sig för att be om tips om materialval.

Under huset ligger en personalparkering och på taket en terrass där man förutom rökhörna kommer att ha möjlighet att fika på sommaren. Fasadens bryts av med ljusgårdar som gör att man så att säga kan se sitt eget hus, vilket är trevligt. På entréplan finns även en uteservering som en förlängning av personalmatsalen.

När det gäller interiören har det funnits många ledord.

Ljus är ett. Man har även eftersträvat en variation i rumsbilderna och flexibilitet för att kunna anpassa lokalerna till nya krav. Eftersom alla har dragit åt samma håll upplevde man snabbt att man hamnat rätt i sitt anslag.

Speciellt för denna fastighet är Pfizers omfattande konferens- och utbildningsverksamhet. Därför upptas nästan ett helt våningsplan av möteslokaler. Den största av dessa kan öppnas upp för att publik även skall kunna sitta i den intilliggande vinterträdgården och på så sätt rymma samtliga anställda.

Man har även arbetat med starka färger i enstaka objekt och miljöer. Till exempel har varje hiss och schaktkärna sin färg som upprepas genom våningsplanen. Detta gör att man lätt kan orientera sig på våningsplanen.

Den konstnärliga utsmyckningen knyter an till stiliserade koncept som till exempel muskel- och nervtrådar. Här används mycket glas och färg.

På det hela taget kan man säga att man har lyckats skapa en mänsklig och småskalig arbetsmiljö i ett stort och flexibelt hus.

Cirka hälften av arbetsplatserna är placerade i kontorsrum som inramas av glaspartier av ek med generösa glasytor.

De smäckra Ten^o Line Beta-armaturerna styrs så väl av närvaro i korridor och rum som av de enskilda medarbetarna.

Den öppningsbara väggen mellan hörsal och vinterträdgård utgörs av en blockvägg från Dorma, som är ett ledande och innovativt företag på området. Bland deras kunder märks Stockholmsmässan i Älvsö, Volvo i Göteborg och operahuset i Köpenhamn.

I detta fall handlar det om skjutbara dörrväggar av typen Variflex EM (halvautomatiska) som har hög ljudreduktion och som fått en konstnärlig utsmyckning i glas. Aluminiumramar till de böjda glaspartierna kommer från Dorma och är av modell Dorma Universal. Man samarbetar med glASFöretag som använder Dorma beslag inom fasta eller skjutbara glasväggar.

Just nu presenterar Dorma en världsnyhet på blockväggar – MOVEO. Det handlar dels om högre ljudisolering i flyttbara väggar vilka är tunnare och lättare än alla andra jämförbara produkter. Man räknar med att dessa skall halvera viktbelastningen på de tak i vilka väggarnas skenor

monteras. Konstruktionen bygger på en sandwich princip med LFI-glasfiber med kallsaum och pappceller som inte innehåller någon stålkonstruktion. Ytskiktet kan anpassas efter kundens önskemål.

Med MOVEO har man även eliminerat veven för manuell tätning och de utrustas med Confort-Tronic som standard. Varje block kan lätt flyttas med ett pekfinger. När enheten är på plats går tätningen ut på 5 sekunder, helt automatiskt. Med MOVEO är det: Enklare – Snabbare – Flexiblere

När väggen skall bort fälls tätningarna in enkelt och snabbt. Installation och underhåll underlättas av att det inte krävs någon golvskena. Själva beskriver Dorma konceptet som lika naturligt som att alla bilar nu för tiden levereras med elektriska fönsterhissar.

Tillverkningen är helt automatiserad vilket ger en hög kvalitet och korta leveranstider. Dorma hjälper till med projektering och kan genom entreprenörer erbjuda installation.

Glaspartierna, korridorväggarna och ekfaner dörrarna i Pfizers nya kontorshus kommer från SSC Skellefteå AB, en av Skandinavien ledande leverantörer inom snickeri-produkter. Andra uppmärksammade projekt där SSC levererat glaspartier är bland annat Kista Science Tower, Holiday Club Åre, Solna Business park och Sonys svenska kontor.

Omfattningen av SSCs leverans till Pfizer uppgår till dryga 2.500 kvadratmeter. Vad beträffar glaspartierna har SSC även stått för montaget. I konferensavdelningen finns också ekfanerade träpartier med för projektet unika glasöppningar. Med bl a lamellglas och härdat glas har man mött högt ställda krav på ljudisolering och personsäkerhet. Även partierna i oljad ek och de ekfanerade dörrarna upp-

fyller höga såväl estetiska som ljudmässiga krav.

Bakom det gemensamma varumärket SSC finns i dagsläget elva producenter, vars samlade utbud av produkter och tjänster huvudsakligen riktar sig till byggsektorn. Förutom glaspartier och dörrar är man verksam inom bl a produktområdena fönster, inredningar, trappor, entrépartier och elcentralfronter.

Kännetecknande för SSC är företagets långa erfarenhet, höga kompetensnivå och uttalade kvalitets- och kundfokus. Totalt omsätter gruppen årligen 400 miljoner kronor. Presentationer av företag och verksamhet hittar du på SSC:s hemsida (se adress på sista sidan).

Drygt 2.500 kvadratmeter glaspartier och korridorväggar, levererade och monterade av SSC Skellefteå AB, skapar ljus och rymd i fastigheten. Dom specialdesignade partierna i konferensavdelningen är utformade för exponering av konst på korridor-sidan, in mot mötesrummen sitter skrivtavlor.

Undertaken på bilderna kommer från Ecophon. De använder begreppet verksamhetsanpassad rumsakustik när de optimerar lokalerna så att rätt typ av ljud ska stödjas; rätt akustik i rätt miljö. Om man även bygger in en akustisk flexibilitet i fastigheten skapar man framtida möjligheter till god akustikmiljö oavsett om mindre rum byggs till eller om man öppnar upp lokalerna.

Ekpaneler med utskurna mönster för färgat glas för tankarna till nerv- och muskeltrådar.

Väggpaneler i projektet kommer i brandklassat utförande (brandklass Euroclass B-s1,d0) som varken brinner eller avger rök, från Gustafs Inredningar i Dalarna. Det handlar dels om paneler med integrerade elluckor vid pentryn, trapphus och hissar på varje plan – dels om panelerna med konstverk i färgat glas. Panelerna är i ek och har ett vitt pigment i lacken, som föreskrivits av arkitekten. Dessutom har man levererat ett antal specialgjorda dörrar som utmärker sig genom att de integrerats i panelväggarna, till och med gångjärnen är helt osynliga.

Gustafs är ett svenskt företag som varit i branschen sedan 1913. Man arbetar, förutom med paneler, också med olika specialsnickrier och möbler. Genom att

erbjuda ett brett program kan man möta alla slags kunder med ett stort mått av flexibilitet. All tillverkning sker i Dalarna och man har försäljning genom partners och bolag i hela Europa. Företaget sysselsätter idag ett 60-tal personer.

Ledord för Gustafs Panel System är brandsäkerhet, akustik, estetiska krav och montagesystem. Centralt för Gustafs är att ta ett helhetsansvar inklusive montering där faktorer som tidsplaner och budget skall hållas.

Under det senaste året har de bland annat levererat till Arena Lingotto Oval på OS-anläggningen i Turin, samt ersatt de befintliga panelväggarna i Riksdagens plenisal.

Ecophonundertaket i restaurangen har kompletterats med plattor av laserskuren plåt. Undertak skall inte bara möta formella krav för akustik – utan även de önskemål som finns på ljudmiljö och estetik. Om man planerar för vilka ljud som ska stödjas på rätt sätt fungerar ljudet som kunskapsöverförare. Det är först när man vet detta som det är enkelt att se vilka ljud som bör tas bort.

I detta projekt finns 11.000 kvadratmeter undertak, levererade av Ecophon. Det handlar dels om tak till kontorsrum där det ställs speciella krav på akustik och estetik samt tak för hygienutrymmen, tekniska utrymmen och korridorer. Ecophon själva talar om att erbjuda en miljö som är bra för ögat, örat och själen. Två viktiga begrepp är här »verksamhetsanpassad rumsakustik« och »akustisk flexibilitet« som vi återkommer till i texten.

Eftersom taket ofta är rummets största sammanhängande yta är det viktigt att inte glömma bort de estetiska aspekterna – och att dessa kan variera på en och samma arbetsplats. Den akustiska miljön är också mycket betydelsefull för att man både skall kunna arbeta koncentrerat och kunna kommunicera ostört med andra människor. Sammantaget vill Ecophon åstadkomma en trygg miljö som skapar en inre balans.

Ecophon är alltså inte bara ett företag som kan erbjuda tekniskt bra undertak av god kvalitet. Man fördjupar sig även i frågor om kontorsmiljön som sådan och i funktioner för slutanvändaren. Därför nöjer man sig inte med att bara uppfylla olika krav, utan ställer sig även frågan vad kunden har för önskemål.

Den viktigaste frågan är vilka ljud kunden vill lyfta fram. Här pratar Ecophon gärna om verksamhetsanpassad rumsakustik. Med detta menas att man fokuserar på vilka ljud som är viktiga att lyfta fram. Detta är ytterst viktigt för att främja ljudet som kunskapsöverförare. Först när man vet detta kan man titta på vilka ljud som är önskvärt att få bort. Detta ger rätt akustik i rätt miljö.

Vidare är det idag mycket viktigt att lokalerna har en god akustisk flexibilitet. Detta är något man på Ecophon ser som en viktig faktor för att lokalerna i sin helhet även ska hålla för framtiden. Ofta vill man i dagens verksamheter kunna flytta en vägg, skapa ytterligare ett rum eller öppna upp en yta. Då är det viktigt att man byggt in en flexibilitet i systemet som möjliggör detta, men framför allt, levererar en bra akustik i både stora och små rum. På Ecophon kan man utifrån typen av lokal, kundens önskemål och arkitektens visioner hjälpa till att göra rätt val.

Bland några av Ecophons referenser kan nämnas både ICA:s och COOP:s nya huvudkontor i Solna Business Park, Skatteverkets nya lokaler i Kv. Fatburen och Svenska Dagbladets nya kontor i Klara Zenit.

Merparten av armaturerna i fastigheten kommer från Fagerhult, som med sina 1.500 anställda är en av Europas större belysningskoncerner. Man utvecklar, tillverkar och marknadsför belysningslösningar för en rad olika affärsområden.

I kontorsrummen är den vanligaste armaturen Ten° Line Beta som är en lätt, elegant alugrå, wireupphängd armatur med två uppåtriktade och en nedåtriktad ljuskälla. I Pfizer fall har den utrustats med en styrpinne istället för dragsnöre för den individuella regleringen av ljuset.

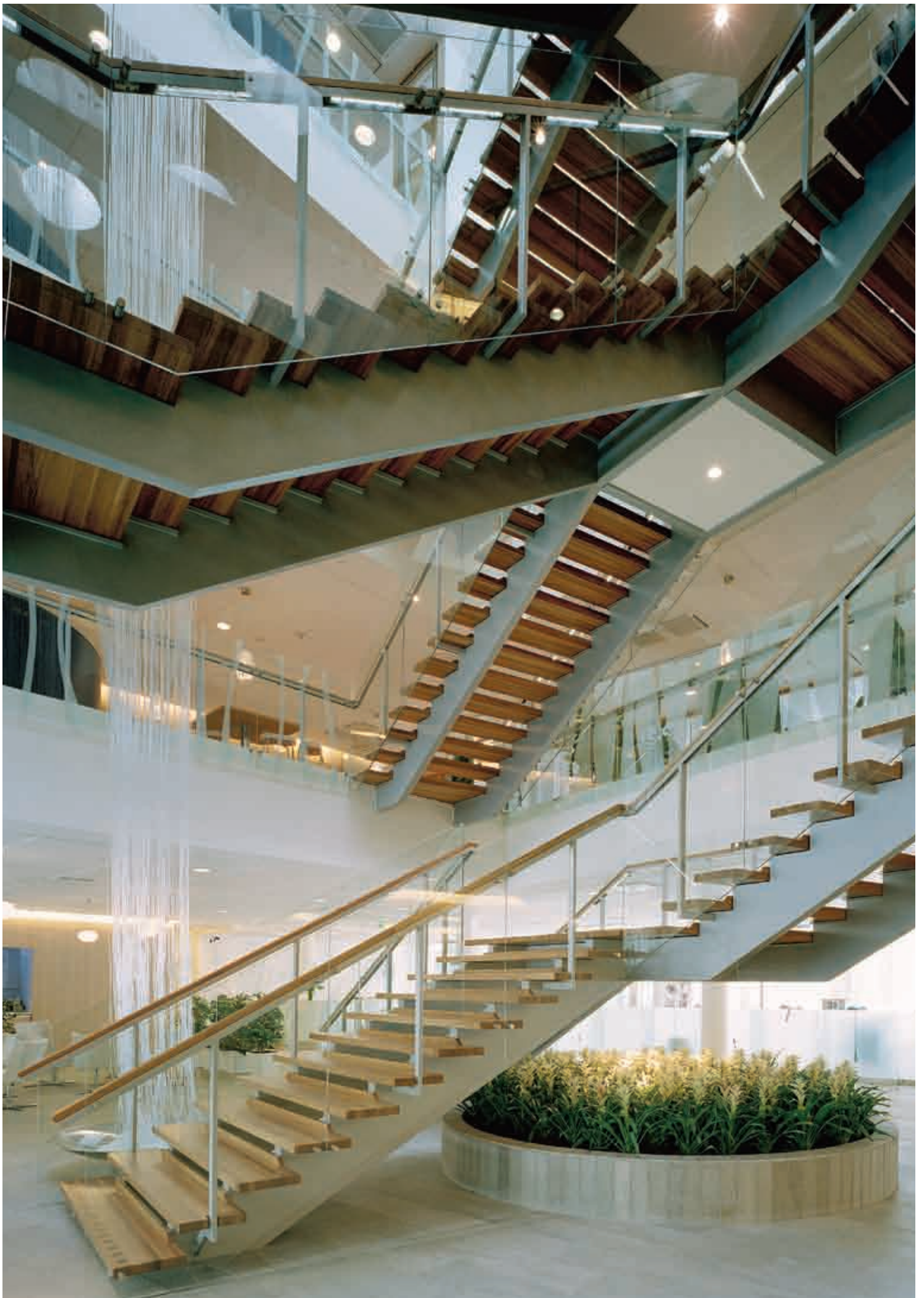
En intressant detalj är den energisparfunktion som valts. När förste person i lokalen går in i korridoren och tänds ljuset slås alla armaturerna på med 25 procent styrka på upp-ljuset. När man kommer in i rummet regleras ljuset upp till full styrka. Närvarogivaren släcker sedan ner till 25 procent igen 20 minuter efter att rummet lämnats tomt. Därtill kommer möjligheten till individuell styrning av varje armatur.

I korridorer och konferensrum finns bland annat downlights Pleiad Comfort 255 med styrning. Dessa är speciellt användbara i konferenslokaler, när man vill kunna släcka ner vid filmduken. I korridorer och gåingar sitter ett antal smäckra Notor G2-armaturer som lätt kan byggas i system med bland annat L- eller T-kors. På så sätt kan man få en armatur som följer med när en korridor delar på sig.

I öppna allmänna ytor har man valt den infällda armaturen Indigo Ed2. I fläktrum och garage sitter den robustare Allfive. Utomhus används ett antal belysningspunkter från tyska Bega, som i Sverige representeras av Fagerhult.

Blockväggen Dorma Variflex EM i bakgrunden med infällda glas ger här ett vackert ljus under stolarna.

470 specialtillverkade skrivbord finns vid fastighetens arbetsplatser. Notera den lilla blomvasen i form av ett provrör som finns på varje bordsskärm.

Kvalitetskraven sträcker sig ner till enskilda detaljer så som lås och beslag i hurtsar och förvaringsmöbler.

Denna sida samt nästkommande uppslag: Böjda glaspartier i aluminiumram av modell Dorma Universal skapar en mjuk atmosfär.

Kontorsarbetsplatserna är i ett unikt utförande för Pfizer. De är ritade av Murman Arkitekter och tillverkade av Ragnars i Öggestorp. Det handlar om 470 höj- och sänkbara arbetsbord med bordsskärmar och förvaring.

Alla skrivbord och förvaringar har massiva, överfanerade kantlister. Förvaringarna är i utförande med gerade möten. Detta ger ett snyggt och gediget kvalitetsintryck. Kännetecken för samarbetet, mellan Murman Arkitekter och Ragnars, har varit hög ambitionsnivå i materialval, konstruktioner och utföranden. Genom att samma arkitekter som ritat huset även står för design av kontorsmöbler förstärks intrycket av enhetlighet. Detta är något som kan vara svårt att uppnå på annat sätt än genom ett sammanhållet designkoncept och specialtillverkning.

Ragnars erbjuder kontorsmöbler för arkitektritade objekt. Exempel på detta förutom Pfizers kontor är Linklaters Advokatbyrå och ITT Flygt.

Dessutom utvecklar, marknadsför och tillverkar företaget en kontorsmöbelserie under varumärket ragnars.work. Några exempel på kunder som valt ragnars.work är White Arkitekter, Arkitekturmuseum, Enea Data och senast Lundin Petroleum HQ i Geneve.

Företaget omsätter drygt 40 milj kr och sysselsätter c:a 20 medarbetare. All tillverkning sker i Öggestorp utanför Jönköping.

Murman Arkitekter föreskrev Hettich som beslagsleverantör av system för lås, hängmappar, hurtsar, skjutdörrar samt handtag. Hettich är världens största tillverkare av beslag med ett brett program för kontor, bostäder och kök. Hettich är det självklara valet för ledande kontorsmöbeltillverkare när önskemålet är att erbjuda högsta kvalitet.

När det gäller Pfizer har alla parter haft ett långsiktigt perspektiv på projektet, som innebär att kunden skall känna sig nöjd många år efter leverans. Konstruktion av kontorsmöbler skedde i nära samarbete mellan arkitekter, Ragnars och Hettich. Därefter tillverkades en provmöblering som ställdes ut i ett provrum på Pfizer nya kontor. På så sätt fick alla inblandade parter en möjlighet att påverka och lämna synpunkter.

Det ligger ett mervärde i att ha ett enhetligt system från en och samma leverantör. Det gäller allt från småsak er som att samma nyckel passar till alla enheter på varje arbetsstation till att alla vinner tid på att använda ett sammanhållet flexibelt system som är rationellt och enkelt att montera.

En allt vanligare trend är att ledande arkitektkontor föreskriver Hettichs produkter redan i ritnings- och upphandlingsunderlag. Detta skapar förutsättningar för att arkitektkontoret kan känna sig tryggt och framförallt att slutkund blir nöjd med leverans av kontorsmöbler.

Den svenskdesignade blädderblocks-, projekti-
ons- och skrivtavlan Enjoy hjälper till att ge
konferensrummen extra elegans.

En annan intressant inredningsdetalj återfinns i ett flertal av byggnadens konferensrum – den funktionella konferens-tavlan Enjoy. Här valde man att lyfta inredningen till en nivå som ligger långt över det vanliga.

I grundutförandet har Enjoy ett skåp för blädderblock och en magnetisk Silverpro-tavla som fungerar både som skrivyta och för projekti-
on. Under denna yta finns lådor för pennor, sudd, magneter med mera. Proportionerna på tavlan är antingen 4:3 (vanlig tv-bild) eller 19:6 (bredbild). Många väljer den senare även om de som regel inte utnyttjar hela ytan för projekti-
on. Istället kan de då skriva på samma tavla, bredvid bilden. En annan uppskattad funktion är att

Silverpro-tavlan ger möjlighet att skriva och rita i den projic-
erade bilden.

Enjoy har ritats av arkitekterna Mia Wahlstein och Josef Zetterman. Den tillverkas och marknadsförs av Abstracta i Lammhult. Succén var given och Enjoy ritas nu ofta in av arkitekter i projekt.

Mia Wahlstein berättar hur Abstracta bad om idéer för hur man kan lyfta hela konferensskåpets koncept. De hade fria händer att ifrågasätta och att fundera igenom konstruktionen i grunden. Resultatet blev en produkt som tillför konferensrummen en god estetisk nivå och funktio-
nalityt, vilket gjort den mycket uppskattad.

Fåtöljen Happy är ett bra exempel på svensktillverkade möbler med god design, hög komfort och slitstyrka.

Låt oss avslutningsvis lyfta fram ytterligare en möbel – fåtöljen Happy från Swedese. Detta är en genomtänkt, bekväm och slitstark sittmöbel i design av Roger Persson. Hos Pfizer finner vi drygt 80 Happy-fåtöljer i olika allmänna utrymmen.

I Pfizers fall har man valt en variant med ett lägre ryggstöd och snurr fot. Fåtöljen har hög kvalitet, till exempel med Pascal-element under sittdynan. Det innebär att den har stoppning och uppbyggnad på samma sätt som en bäddmadrass, fast tunnare.

Ser man till konstruktionen under tyget märker man även att rygg och armstöd är i kallskum som gjutits direkt på metallramen. Detta gör fåtöljen mycket tålig och lätt att

tillverka och klä. Det är en möbel som går snabbt att producera i stora serier för offentlig miljö.

Happy kommer med en måttlig prislapp och kan fås i valfri klädsel, med hög eller låg rygg och med golvstativ som medar, snurrekrar eller snurrplatta. Man kan även välja att få den gungbar. Detta gör den till en mångsidig och uppskattad möbel som finns i många olika miljöer, till exempel på Hilton Slussen i Stockholm.

Swedese är ett svenskt möbelföretag i Vaggeryd med bred tillverkning. Man samarbetar med ett stort antal kända möbeldesigners och har ambitionen att skapa vackra möbler för framtiden med avstamp i en modern skandinavisk tradition.

FAKTA:

Pfizers huvudkontor
i Silverdal, Sollentuna.

Publicerad av
tidskriften Rum
www.tidskriftenrum.se

Fotograf: Åke E:son
Lindman

Projektledare:
Pär Ove Andersson

Text: Henrik Alexandersson
Form: Peo Nyström

Arkitekter:
Murman Arkitekter

Abstracta
www.abstracta.se

Dorma
www.dorma.se

Ecophon
www.ecophon.se

Fagerhult
www.fagerhult.se

Gustafs
www.gustafs.com

Hettich
www.hettich.se

Ragnars Inredningar
www.ragnarsinredningar.se

Swedese Möbler
www.swedese.se

SSC Skellefteå AB
www.sscskelleftea.se

